

«Граду» голос і житній колос...

Україна – аграрна держава з давніми традиціями землеробства. Цей її потенціал набув особливого значення в нинішніх надзвичайно складних кризових умовах, коли різко впали показники майже всіх галузей економіки. Аграрний сектор не тільки забезпечує продовольчу безпеку країни, а й дає найбільші валютні надходження від експорту сільськогосподарської продукції. Сьогодні поряд з агропромисловим комплексом зростає роль і присадибного господарства, адже у фінансовій скруті на тлі значного подорожчання продовольчих товарів опинилася велика частина українських сімей. І завдяки вправному господарюванню врожай із присадибних ділянок може відчутно послабити навантаження на їхній сімейний бюджет. Про ці та інші актуальні аспекти аграрної сфери – у матеріалах тематичної добірки.

66

Отож увага: тяжкого (навіть вельми тяжкого) минулого року наша аграрна «галузь випередила металургів і вперше стала українським експортером № 1. Понад 30 відсотків нашого експорту нині припадає на АПК. Упевнено утримуємо першість у світі з експорту соняшникової олії, а в постачанні на світовий ринок збіжжя Україна впевнено закріпилася на другій позиції. Позаяк 2014 року відвантаження зернових на експорт позначи-

лося рекордними темпами, сезон 2014/2015 також має ввійти в історію більш як 35 мільйонами тонн зернового експорту, – вважає президент Української аграрної конфедерації **Леонід КОЗАЧЕНКО**. – Торік, незважаючи на втрату понад 10 відсотків території країни через анексію Криму і військові дії в Луганській та Донецькій областях, Україна збрала один із найбільших за всю аграрну історію врожай.

Потенційно ми можемо вирощувати понад 100 мільйонів тонн зер-

нових на рік. Такої перспективи, як подвоєння валового виробництва, немає в жодній країні світу.

Другою для АПК (а в політичному плані – першою) подією року стало підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом і, як наслідок, одностороннє зняття мит на експорт української продукції, зокрема продовольства, до ЄС. Завдяки цьому галузь не постраждала від радикального скорочення торгівлі з РФ, а Росія вперше втратила статус головного торговельного партнера України».

Хіба режуть воли, коли режуть гармати?

І все ж переймімося теперішніми тривогами. Маємо невеселу «інвентаризацію». Україна вже втратила близько 1,5 мільйона тонн зернових на окупованих територіях Криму і Сходу.

За оцінками Мінагропроду, внаслідок бойових дій у Донецькій області знищено посіви сільгоспкультур на площі 3,3 тисячі гектарів й аграрії втратили через це понад 16,6 мільйона гривень.

Які ж перспективи функціонування аграрного сектору в окупованій зоні на Сході України? Звернімося з цим запитанням до **відомого науковця і практика, академіка НААН, директора Інституту розведення і генетики тварин, екс-віце-прем'єра з аграрних питань Михайла ГЛАДІЯ**.

– **Можливо, Михайле Васильовичу, ця тема і не найактуальніша нині, тим паче що Схід**

асоціюється передовсім із вугіллям, металургією, машинобудуванням і ключовим аграрним краєм не є... Але все ж таки, в якому стані тепер там сільгоспвиробництва?

– Свого часу Донеччина й Луганщина вносили до загального короваю України свою вагому частку зернових і особливо олійних культур.

Але нинішня ситуація вельми серйозна, і непросто щось з упевненістю прогнозувати. Чималі території окуповано, сільське господарство майже не ведеться. Знищено посіви. Навіть достеменно не відомо, який врожай зібрано торік. Знаю від деяких друзів, котрі там мали аграрний бізнес,

що вони встигли зібрати збіжжя, завести до сховищ – і на тому край. Бойовики забрали зерно і гроші, забрали техніку... Тобто про нормальне ведення сільського господарства на тих територіях говорити складно. У якому стані тваринництво, невідомо. На комплекси не допускають оті агресивні люди з автоматами.

Дуже добре було розвинуто в Луганській області птахівництво. Проте наразі з десяти великих птахохлобів дев'ять знищено. Лише одна працює, зрозуміло, не на повну потужність – ледь жевріє.

Так звані ДНР та ЛНР як окупаційна влада все намагаються «націоналізувати», а фактично реквізувати. І так загалом по всіх галузях економіки.

Ці псевдонародні псевдореспубліки випали із загального обсягу українського сільськогосподарського виробництва.

Так само, як і Крим.

Націоналізація чи експропріація?..

До анексії півострів давав у середньому 2,5 мільйона тонн збіжжя. Вирощував у середньому 100 тисяч тонн рису. Та й (у разі зрощення!) для садівництва-виноградства, виробництва городини – це благодатний край.

Але всі сільськогосподарські галузі геть відійшли від нашої економіки.

Як вони тепер розвиваються? Гадаю, дуже проблематично.

Адже в аграрні проекти вкладалися значні кошти з «материкової» України, а що зробила окупаційна влада в Криму (як і на Сході)? Загарбує бізнес – експропріює, реквізує, називаючи свій брутальний розбій «націоналізацією». Це не вперше в історії. Бачимо класичний московсько-більшовицький почерк. І зміст.

По-сучасному кажучи, рейдерство.

Окремі підприємства ще в «підвішеному стані»... Окупанти-рейдери придивляються: якщо певний бізнес того вартий – неодмінно відберуть.

Приміром, привласнили всі наші винзаводи.

– **Скажімо, «Масандру» – це ж було українське державне підприємство...**

– До того ж воно мало статус *національного підприємства*. Тим часом

«старші брати» твердять, що продукція «Масандри» – це не вино, а... «напій». Хоча цілий світ визнав, що це є одне з найкращих вин на Землі...

Так само непрозора ситуація з птахофабриками, які розвивав, зокрема, київський бізнес. Не здивуюсь, якщо з'ясується, що й вони кимось там «націоналізовані».

Одне слово, вся економіка, зокрема сільське господарство, на території, украдених в Україні, є не підконтрольними їй.

Працівникам аграрного сектору загарбаних земель важливо зрозуміти, що жоден інвестор не вкладатиме кошти в розвиток об'єктів, майбутня доля яких є не прогнозованою.

– **Михайле Васильовичу, я часто буваю на теренах Херсонщини. Рік тому чулося там фермерське: що ж його робити, сіяти чи не сіяти, бо раптом агресор розпочне бойові дії? Таки господарства відважилися посіяти (до речі, на півдні в нас надзвичайно патріотичні люди!) – і зібрали в підсумку добрий урожай. Цього річ знову: сіяти, не сіяти?.. Якою вам видається нинішня ситуація?**

– Я знаю, що всі мають бажання сіяти. Але ситуація ускладнилася тим, що на ринку паливно-мастильних матеріалів різко піднялися ціни. Гривня нестабільна.

Або візьмімо таке. Нині господарства продають молоко за 4,4–

Позиції України на світовому ринку продовольства

67

4,5 гривні за літр. А солярка коштує майже 26 гривень за літр. Якщо торік за 1 літр молока можна було придбати 3 літри солярки, то нині за 1 літр солярки потрібно «заплатити» шістьома літрами молока!.. З мінеральними добривами теж ось така невесела пропорція (чи радше диспропорція).

Кредитів немає, банки «тріщать»... Тож великою загрозою є те, що ярі зернові аграрії можуть цієї весни в належному обсязі не посіяти (хоча озимину посіяли). А кукурудза, ріпак, олійні культури – під питанням. У цій ситуації потрібно, щоб уряд разом із Національним банком відкрив спеці-

альне кредитне фінансування для сільського господарства. Не під 25–30 відсотків, а як Європа дає – під 5 відсотків, не більше!

Знаєте, коли йде війна, і якщо ми хочемо, щоб у цей час не було дефіциту продовольчих товарів, то слід саме таким шляхом іти. І буде результат – я в цьому не маю жодного сумніву. Треба лише розробити продуману урядову програму. Мені в 2001 році довелося це робити, і загальний урожай зернових зріс в Україні з 24 мільйонів тонн збіжжя до 42 мільйонів.

Потрібні розуміння, воля і компетентність.

День

Тема – реформування

7 квітня – Всесвітній день здоров'я

Цьому святу вже 65 років. Його заснували на честь створення Всесвітньої організації охорони здоров'я. А народилася організація 1948-го завдяки спільним зусиллям 191 країни.

Уперше цей день відзначили 1950-го. Передусім на меті фундаторів свята була пропаганда здорового способу життя, а також боротьба з поширенням тяжких захворювань. Тема Всесвітнього дня здоров'я щороку різна. Приміром, медична допомога постраждалим унаслідок стихійних лих, фізична культура, глобальне потепління та його вплив на самопочуття людини, стійкість бактерій до антибіотиків, захист вагітності тощо.

В Україні Всесвітній день здоров'я нині відзначається під знаком реформування галузі. Комітет Верховної Ради з питань охорони здоров'я на чолі з Ольгою Богомолець працює над створенням законодавчих засад для принципового оновлення вітчизняної медицини.

Н. І.

23-24 ТРАВНЯ 2015 РОКУ Палац Спорту
XIII МІЖНАРОДНИЙ ТУРНІР ЗІ СПОРТИВНОЇ ГІМНАСТИКИ
ОРГАНІЗАТОР ОЛІМПІЙСЬКА ЧЕМПІОНКА СТЕЛА ЗАХАРОВА

UKRAINE NATION CUP

ЗА ПІДТРИМКИ: МІНІСТЕРСТВА МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ,
КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ,
УКРАЇНСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ГІМНАСТИКИ

ВХІД ВІЛЬНИЙ

ОФІЦІЙНИЙ ПАРТНЕР ТУРНІРУ

BEYOND

КУРЕНИ

СВІТЛОПРОД

ВОЛЯ

KARCHER

БОРИС

КРИНЦІЯ

UKRAINE NATION CUP

www.stellazakharova.com.ua

e fm

перший

KUIB

Віне

АССАМБАЛЕА

Хрещатик

DOBROVETEL

IVONA

la femme